návání, tak i ve stilisaci smluv pevný typus. Stejně jako dříve při plných mocích, tak i při listinách vyjednavatelských a závěrečných rozbírá autor jednotlivé jejich formule (části) a ukazuje, jak které se používá. Je konečně samozřejmé, že si podrobně všímá i ratifikačního řízení a v závěru své práce uvádí ještě některé typy smluv mezinárodních, způsobu nyní již nevalně obvyklého totiž bezprostřední, jednoduché zlistinění smluv mezinárodních.

Kniha Bittnerova vskutku oplývá bohatstvím zpracované látky. Příklady, s nimiž pracuje, jsou brány ze všech skoro států světa — autor měl ojedinělou příležitost probrati materiál uložený ve státním archivu vídeňském, přesto však neuznal za vhodno, aby si povšiml poválečných poměrů. Tak kromě několika zmínek o mírových smlouvách čerpá pouze z ústavy rakouské republiky, kdežto opomíjí naše ústavní poměry úplně, stejně jako nevalně si všímá historického vývoje českých smluv mezinárodních, k nimž mu výhradným klíčem byla sice práce prof. Stiebra, jíž však neužil takovou měrou, jak by slušelo.

A tato mezera je tím povážlivější, že s některých stran našich se pojímá kniha Bittnerova za učebnici, jak se dělají mezinárodní smlouvy. Tím ovšem práce Bittnerova býti nemůže a také nechce, třebas by bylo jejím účelem poučiti praktika o řízení při jednání o smlouvy mezinárodní. Čtenáři našeho časopisu se jistě dobře pamatují, že nová úprava československých mezinárodních smluv, to jest jejich úvod a závěr byla nově provedena roku 1923 na podzim. Tehdy jsem poukázal, že se do nich vloudilo mnoho nedopatření. Jako navrhovatel a vlastní původce stilisace se v replice na mé poznámky přihlásil archivář ministerstva zahraničního dr. Jan Opočenský, který v článku uveřejněném v »Zahraniční Politice« (1924, seš. 12—4) odkryl svůj pramen v knize Bittnerově. Z ní přejal skoro celou stilisaci, jenže nahradil formule z českých historických pramenů, kdežto Bittner naše poměry ignoroval. Tak vlastně polemisovat a vyvracet názory dra Opočenského znamená kritisovat vývody Bittnerovy, ač leckdy ani Opočenský neužil jeho vývodů příležitě. Naproti tomu přejal od Bittnera i jeho skutečné chyby. Je to zejména záměna publikační formule, kterou Bittner zařazuje při rozboru (nikoli však v prvním výkladu!) ne jak je zásadou v diplomatice do textu, nýbrž do úvodního protokolu. Považuje totiž část adresy (inskripci) za publikaci, ač tato formule (v českém textu: »všem, kteří tento list čísti nebo čtouce slyšeti budou«) nemůže nikdy býti takto stilisována. Ovšem nelze Bittnerovi přičítati poklesek Opočenského, který závěrečný protokol našich smluv mezinárodních označuje (»a mocí listu tohoto podepsaného...«) jako disposici, tedy jako text, ačkoliv vlastního textu dr. Opočenský ve svém výkladu ani neuvedl, protože, jako to právě dobře ukázal Bittner, v moderních smlouvách mezinárodních splývají skoro všechny formule textové v jedinou. Ovšem z Bittnerovy práce mohli bychom čerpati také řadu i jiných poučení, zejména jako že v novodobých smlouvách není již obvyklá salutace (»pozdravení«), která vždy má sakrální ráz vzývání boha, a nikoliv jak vyložil dr. Opočenský, že se na místě božím vzývá republika a pod. Bittnerova kniha tedy při detailním rozboru i přes některé otázky, s nimiž by bylo možno polemisovati, přináší mnoho nového a je vskutku škoda, že nebylo jí správněji použito při naší stilisaci tak důležitých listin a stanovení formulí jako je tomu u mezinárodních smluv.

Dr. František Čáda.

Dr. James Goldschmidt: Der Prozess als Rechtslage. (Eine Kritik des prozessualen Denkens). Náklad Jul. Springer, Berlin 1925. 8°. Str. 602, zl. M. 48. — II. číslo sbírky: Abhandlungen aus der berliner juristischen Fakultät. — Ve dvoudílné knize zabývá se autor civilním procesem. V prvním díle (kritischer Teil) mluví autor o poměru platného práva německého a starého římského, procesním jednání soudu, stran a o následcích. V druhém díle (aufbauender Teil) je řeč m. j. o roz-

sudku, o elementech procesních, o důkazech a soudcovských úkonech. Seznam literatury, pramenů, rozhodnutí a věcný rejstřík doplňují obsáhlou knihu. —s—

Japanische Civilprozeßordnung und Gerichtsverfassungsgesetz. Do němčiny přeložil dr. Karel Vogt. Nákladem překladatelovým. Yokohama 1920. Stran 221. (Komise: Koehler, Lipsko). Cena zl. M. 12. — Civilní řád soudní skládá se z osmi knih. V prvním díle první knihy jsou ustanovení o soudech: věcná a místní příslušnost, vyloučení a odmítnutí soudních osob a spoluúčast státního zastupitelství (v záležitostech veř. právnických osob, ve věcech manželských, paternitních a osvojeneckých a j.). Druhý díl pojednává o stranách, procesní způsobilost, společenství v rozepři, účastenství třetích osob v rozepři, procesní zmocněnci, soudní útraty, soudní policie a právo chudých. V třetím díle se jedná o ústním jednání a přípravných písemných podáních, o termínech a lhůtách, přerušení jednání a j. Druhá kniha popisuje jednání v první instanci: zemské a úřední soudy, třetí kniha pak opravné prostředky, čtvrtá obnovení řízení, pátá směnečné řízení. Šestá kniha jedná o donucovací moci atd. Jurisdikční norma je obdobná naší, až na účast státních zástupců a institucí t. zv. úředních soudů (příslušné do 500 Yenů, smlouvy pachtovní a nájemní, spory o úpravu hranic, spory mezi zaměstnavateli a zaměstnanci a pod.) Civilní soudní řád dle zák. č. 29 z 21. dubna 1890, jur. norma zavedena zák. č. 6. z 10. února 1890 a upravena zákony: č. 67 z r. 1905, č. 30 z r. 1908, č. 71 z r. 1911, č. 6 z r. 1913 a č. 39 z r. 1914. —s—

Dr. Robert von Hippel: Deutsches Strafrecht. Erster Band. Allgemeine Grundlagen. — Naklad. Jul. Springer, Berlin, 1925. Stran 600, cena zl. M. 30. — (Kč. 270·—). V 23 článcích probírá autor dějiny a systemy trestního práva. V první kapitole pojednává o právu v sociálním životě, o účelu práva a jeho donucovací moci. V druhé kapitole je zmínka o římském trestním právu, o kanonickém tr. právu až do recepce, o italské vědě od XII. do XV. století, a staroněmeckém právu, o právu francké a pozdějšího středověku, konečně o recepci a říšském polic. řádu (R. P. O.) a j. V třetí kapitole uveřejňuje autor přehled trestního práva v jiných státech (Československo odbyto několika řádky v článku o Rakousku. Malá zmínka o nové předloze tr. zákona za vedení prof. Mířičky) evropských, amerických a asijských. Ve čtvrté kapitole se mluví o theoriích v trestním právu a kriminální politice. Vše uspořádáno a provedeno s důkladností Němcům vlastní. Text doplňuje 25 vyobrazení a 4 diagramy. —s—

Dr. James Goldschmidt: Rechtsfälle aus dem Strafrecht: Naklad. Jul. Springer, Berlin 1925. Stran 73, 8°. Cena zl. M. 2·40. Brožurka obsahuje 160 případů z civilního i trestního práva, u některých případů připojeny i otázky k rozboru případu a tím je určena, jak i v úvodu podotknuto ku přípravě ke zkouškám. Na konec připojen příklad s úplným rozborem aplikace tr. zákonů. —s—

Dr. Fr. V. Procházka: Rozpravy o zločincích. — 1925. Praha, 16°. Str. 123. — Známý praktik vydává nevelkou knížku, vzniklou souhrnem populárních článků, které psal do rozličných denních listů a které nyní doplnil dalšími kapitolami podobné povahy. Obsah dílka je určován a charakterisován jeho vznikem. Je to soubor lehce načrtnutých a přístupně rozvinutých otázek, které mohou býti pro laického intressenta skutečně úvodem do kriminální psychologie a sociologie, jak je uvedeno v podtitulu. Autor přechází zde přes povšechné kapitoly úvodní k některým specielním zjevům zločineckým, dotýká se příčin zločinnosti, hlavně těch, které koření v poválečné době a končí vřelými řádky, propagujícími péči o propuštěné trestance. Přes to, že je knížka poněkud nejednotná, již proto, že jsou některé kapitoly psány pod vlivem časových událostí, ba přímo jimi vyvolány, je to vítaný populární spisek, který vzbudí v širokých vrstvách zájem o naznačené pro-